

SÄKYLÄN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS

Säkyliän kunnan sivistyslautakunta 7.11.2024,
voimaan 1.12.2024
Muokattu 26.2.2026 (kohta 4.2)

Sisälllys

1.	Johdanto	2
2.	Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö	2
3.	Yleiset koulukuljetusperiaatteet	3
3.1.	Koulumatkan määritelmä ja oikeus kuljetukseen	3
3.2.	Maksuttoman koulukuljetuksen myöntäminen	3
3.2.1.	Kuljetus esiopetuksen oppilaalle	4
3.2.2.	Koulumatka yli 3 km 1.-2. lk. oppilaille	4
3.2.3.	Koulumatkan vaarallisuus	4
3.2.4.	Kuljetus toisen huoltajan osoitteesta (yhteishuoltajuus)	4
3.2.5.	Lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnon perusteella.....	4
3.2.6.	Talviajalle 1.-6. lk. oppilaille, koulumatka yli 3 km	4
3.2.7.	Petoeläinvaaran perusteella	5
3.2.8.	Muuta kuin lähikoulua käyvät oppilaat.....	5
4.	Koulukuljetukset erityistapauksissa	5
4.1.	Kuljetus iltapäivätoiminnasta	5
4.2.	Tapaturmasta johtuva terveydellinen syy	5
4.3.	Vieraasta kunnasta käyvät oppilaat.....	5
4.4.	Koulukuljetus maksua vastaan	5
4.5.	Kuljetuskorvaus	6
5.	Koulumatka ja odotusaika.....	6
5.1.	Oppilaan itse kuljettava matka	6
5.2.	Odotusaika	7
6.	Koulukuljetushakemus.....	7
7.	Kuljetusten järjestäminen ja hankinta	7
7.1.	Yhteystiedot	7
7.2.	Koulukuljetusten hakemisen ja tiedottamisen aikataulut	8
8.	Koulukuljetuksen pelisäännöt.....	8
8.1.	Koulun rooli	8
8.2.	Oppilaan rooli.....	8
8.3.	Huoltajan rooli.....	8
8.4.	Kuljettajan rooli	9
8.5.	Poliisin rooli	9

1. Johdanto

Perusopetuslain 32 §:ssä ja Säskylän kunnan koulukuljetusoppaassa määritellään ehdot, joiden täyttyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla katsomallaan tavalla. Myös kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää ja kustantaa lastensa koulumatkat, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

Huoltajien velvollisuus on opettaa lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain hyvä koulumatkareitti ja liikenteessä kulkeminen. Kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta.

2. Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö

Perusopetuslaki § 32:

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispäikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Perusopetuslaki § 48 b:

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta.

3. Yleiset koulukuljetuseriaatteet

3.1. Koulumatkan määritelmä ja oikeus kuljetukseen

Koulumatkalla tarkoitetaan matkaa oppilaan vakinaisesta, väestörekisteriin merkitystä osoitteesta lähikouluun. Koulumatka mitataan lyhyintä, jalankäyntikelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä pitkin. Koulukuljetus järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle tai esiopetuspaikan väliselle matkalle.

Kuljetusetuus koskee oppilaan lähikoulua tai muuta kunnan osoittamaa opetuksen järjestämisaikaa. Perusopetuksen oppilailla koulukuljetus järjestetään vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen.

Maksuton koulukuljetus järjestetään ilman hakemusta perusopetuslain mukaisesti perusopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on viittä kilometriä pitempi. Maksuton koulukuljetus järjestetään ilman hakemusta myös esiopetuksen oppilaalle, jonka matka kotoa esiopetukseen on yli kolme kilometriä, ja joka ei osallistu täydentävään varhaiskasvatukseen.

Säkylässä maksuton koulukuljetus järjestetään lisäksi huoltajan hakemuksesta perusopetuksen 1.–2. vuosiluokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä.

Sivistystoimen hallintopäällikkö päättää lukuvuosittain myönnettävistä, harkinnanvaraisista koulukuljetuksista. Harkinnanvarainen kuljetusoikeus on voimassa lukuvuoden kerrallaan eli hakemus on tehtävä joka lukuvuodelle erikseen.

Koulussa tai muussa opetuksen järjestämisaikassa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton. Säkyllän kunnan vakuutusyhtiö on Pohjola Vakuutus Oyj.

Tiedustele toisen asteen koulutuksen koulukuljetusmahdollisuuksista suoraan ko. oppilaitoksesta. Lisätiedot: www.sakyla.fi/kasvatus-ja-opetus/perusopetus/koulukuljetus/toinenaste

3.2. Maksuttoman koulukuljetuksen myöntäminen

Maksuton koulukuljetus myönnetään ilman hakemusta:

- esiopetuksen oppilaalle, jonka matka kotoa esiopetukseen on yli 3 km ja joka ei osallistu täydentävään varhaiskasvatukseen
- 1.-9. luokan oppilaalle, jonka koulumatka on yli 5 km

Maksuton koulukuljetus voidaan myöntää huoltajan hakemuksesta:

- 1.-2. luokan oppilaille, joiden koulumatka on yli 3 km
- koulumatkan vaarallisuuden perusteella
- toisen huoltajan osoitteesta (yhteishuoltajuus)
- lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnon perusteella
- muuta kuin lähikoulua käyvälle oppilaalle
- talviajalle 1.-6. luokan oppilaille, joiden koulumatka on yli 3 km
- petoeläinvaaran perusteella

3.2.1. Kuljetus esiopetuksen oppilaalle

Esiopetuksen oppilas, joka ei osallistu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, kun matka kotoa esiopetukseen on yli kolme kilometriä. Kuljetus myönnetään ilman hakemusta.

Mikäli esiopetuksen oppilas osallistuu myös esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, hän ei ole oikeutettu koulukuljetukseen. Kesken toimintakauden ei ole mahdollista siirtyä esiopetuksen koulukuljetuksen piiriin.

Mikäli esiopetuksen oppilas muuttaa kuntaan kesken toimintakauden eikä hänelle ole haettu täydentävää varhaiskasvatusta ja matka kotoa esiopetukseen on yli 3 kilometriä, huoltajan tulee olla yhteydessä sivistystoimen hallintopäällikköön kuljetuksesta sopimista varten.

3.2.2. Koulumatka yli 3 km 1.-2. lk. oppilaille

Maksuton koulukuljetus järjestetään perusopetuslain mukaisesti esi- ja perusopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on viittä kilometriä pitempi.

Säkylässä maksuton koulukuljetus järjestetään lisäksi huoltajan hakemuksesta perusopetuksen 1.-2. vuosiluokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä.

3.2.3. Koulumatkan vaarallisuus

Oppilaalle voidaan huoltajan hakemuksesta myöntää maksuton koulukuljetus koulumatkan vaarallisuuden perusteella. Matkan vaarallisuus arvioidaan ikäluokittain viimeisimpien päivitettyjen Koululiitu-karttojen perusteella. Ks. karttakuvat Säkylän kunnan nettisivuilta kohdasta Kasvatus ja opetus – Perusopetus – Koulukuljetus – Koululiitu-kartat.

3.2.4. Kuljetus toisen huoltajan osoitteesta (yhteishuoltajuus)

Yhteishuoltajuudessa oleville oppilaille koulumatkat myönnetään kotiosoitteesta ainoastaan lähikouluun, johon oppilas väestörekisteriin merkityn osoitteen mukaan kuuluu. Koulukuljetuspäätös voidaan myöntää myös toisen huoltajan osoitteesta hakemuksen perusteella, mikäli olemassa olevia kuljetuksia voidaan hyödyntää. Tämä edellyttää, että koulukuljetuksissa on tilaa eikä niistä aiheudu kunnalle ylimääräisiä kustannuksia. Erillisiä kuljetuksia ei järjestetä.

3.2.5. Lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnon perusteella

Oppilaalle voidaan myöntää kuljetus lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnon perusteella ja rehtorin kirjallisen puoltamisen perusteella. Asiantuntijan lausunto liitetään koulukuljetushakemukselle Wilmassa. Huoltajan on tässä tapauksessa haettava aina kuljetusta koulukuljetushakemuksella.

3.2.6. Talviajalle 1.-6. lk. oppilaille, koulumatka yli 3 km

Talviajalla 1.-6. luokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli 3 kilometriä, voidaan myöntää oikeus käyttää olemassa olevia kuljetuksia erityisin perustein (esim. matka lähes viisi kilometriä, tien vaikeakulkuisuus, Koululiitu-arvio tms.).

Talvikuljetukset käynnistyvät pääsääntöisesti syyslomaviikon jälkeen ja päättyvät maaliskuun loppuun.

3.2.7. Petoeläinvaaran perusteella

Kunnan alueella esiintyy petoeläimiä. Petojen esiintyminen ei yksin ole peruste maksuttomalle koulukuljetukselle, vaan mahdollisen vaaran aiheuttaa petoeläimen käyttäytyminen. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen todettu ja ajankohtainen uhkaava käyttäytyminen. Tilapäinäkään kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin. Petoeläimen aiheuttamasta vaarasta pyydetään lausunto riistanhoitoyhdistykseltä. Kuljetus voidaan myöntää myös ilman riistanhoitoyhdistyksen lausuntoa, mikäli petoeläinten esiintymisistä aiheutuvan vaaran voi muutoin todeta ilmeiseksi. Tilapäinen maksuton koulukuljetus lakkaa välittömästi kuljetuksen syyn lakatessa.

3.2.8. Muuta kuin lähikoulua käyvät oppilaat

Mikäli oppilas käy huoltajan pyynnöstä muuta kuin lähikoulua, oppilaaksi ottamisen edellytys on, että huoltaja vastaa koulukuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista itse. Koulukuljetus voidaan kuitenkin myöntää muualla kuin lähikouluun, mikäli kuljetuskustannukset ovat samansuuruiset tai edullisemmat kuin omaan lähikouluun. Erillistä koulukuljetusta ei järjestetä.

4. Koulukuljetukset erityistapauksissa

4.1. Kuljetus iltapäivätoiminnasta

Iltapäivätoimintaan osallistuvat koulukuljetukseen oikeutetut oppilaat voivat käyttää jo olemassa olevia kuljetuksia silloin kun niissä on tilaa. Erillisiä kuljetuksia ei järjestetä.

4.2. Tapaturmasta johtuva terveydellinen syy

Mikäli lääkäri kirjoittaa tapaturman vuoksi todistuksen koulukuljetuksen tarpeellisuudesta, huoltajan on oltava yhteydessä oppilaan koulun rehtoriin. Koulukyyditystä varten tulee aina olla lääkärinlausunto, jossa on oltava selvä maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta ja ajankohdasta. Kyyditys alkaa vasta, kun lääkärinlausunto on toimitettu koululle ja sivistystoimen hallintopäällikkö on myöntänyt koulukuljetuksen viranhaltijapäätöksellä.

4.3. Vieraasta kunnasta käyvät oppilaat

Jos muualla kuin Säkylässä asuvalle oppivelvolliselle on myönnetty koulunkäyntioikeus Säkylän kunnan peruskouluun, Säkylän kunta ei järjestä kuljetusta vaan oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

4.4. Koulukuljetus maksua vastaan

Oppilaan huoltajan on mahdollista ostaa matkalippuja reittiliikenteen autoihin. Säkylän kunnan kilpailuttamille reiteille lippuja ei ole mahdollista ostaa.

4.5. Kuljetuskorvaus

Jos kuljetukseen oikeutetun oppilaan kuljetusta ei voida järjestää, voidaan joissakin tapauksissa oppilaan huoltajalle maksaa oppilaan kuljettamisesta korvausta. Kuljetuskorvaus maksetaan hakemuksen perusteella kilometrikorvauksena ja sen suuruus on 75 % kunnallisen virkaehtosopimuksen mukaisesta oman auton käyttökorvauksesta. Lisätiedot: sivistystoimen hallintopäällikkö.

5. Koulumatka ja odotusaika

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää kuljetusta koko koulumatkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Eri koulujen koulukuljetukset pyritään mahdollisuuksien mukaan reitittämään yhteen, joten kuljetusetuun oikeutetun oppilaan kävelymatka pysäkillä tai kyytiin ottopaikalle voi vaihdella tapauskohtaisesti.

Oppilaan matka kotoa pysäkillä tai kyytiin ottopaikalle voi esi- ja perusopetuksen 1.–6. vuosiluokkien oppilaalla olla enintään kaksi kilometriä ja vuosiluokkien 7.–9. oppilaalla enintään kolme kilometriä. Mikäli matka ylittyy, voidaan harkinnan mukaan maksaa saattoavustusta 75 % virkaehtosopimuksen mukaisesta kilometrikorvauksesta.

Oppilaan koulumatka mitataan pihatien liittymästä koulun portille saakka lyhyintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin turvallisuusnäkökohdat (esim. alikulku) huomioiden. Kiistanalaisissa tapauksissa mittauksissa käytetään kunnan teknisen toimen suorittamaa tarkastusmittausta.

5.1. Oppilaan itse kuljettava matka

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta oppilaan koko koulumatkalle, vaan kuljetusoppilaiden matkaan voi sisältyä eripituisia kävelyosuuksia koulukuljetusreitillä varteen tai linja-autopysäkillä. Säkylän kunnassa noudatetaan terveyden edistämisen periaatteita ja pääsääntöisesti kuljetusoppilaatkin kulkevat osan koulumatkastaan kuljetusreitillä varteen. Koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan enimmäismatka pysäkillä voi olla seuraava:

esikoulun oppilas	1,5 km
1.-6. luokan oppilas	2 km
7.-9. luokan oppilas	3 km

Mikäli oppilas kävelee osan koulumatkasta pysäkillä/kouluun, huomioidaan, ettei koulumatkoihin käytettävä aika ylitä perusopetuslain 32 §:n enimmäisaikoja. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan oppilaan yhtä kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika on seuraava:

Ikä vuosina	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
kävelyaika min / km	16	15	14	13	12,5	12	11,8	11,6	11,4	11,2	11	10,8

5.2. Odotusaika

Oppilas voi odottaa koulukuljetusta tai koulun alkua koululla yhden tunnin valvotuissa olosuhteissa, esim. koulutehtäviä tehden. Kuljetusta odottavien oppilaiden valvonnan järjestämisestä vastaa koulun rehtori. Opettajien lisäksi voidaan työsopimussuhteessa olevia koulunkäyntiohjaajia käyttää kuljetusta odottavien oppilaiden valvontaan. Rehtori tiedottaa oman koulunsa osalta vanhempia koululaiskuljetusten pelisäännöistä.

6. Koulukuljetushakemus

Huoltajan tulee täyttää koulukuljetushakemus oppilaan Wilmassa kohdassa Hakemukset ja päätökset – Uusi hakemus – Hakemus koulukuljetukseen. Hakemusta ei voi toistaiseksi täyttää sovelluksessa, vaan hakemus tulee täyttää selainversiossa <https://sakyla.inschool.fi>

Hakemusta ei tarvitse täyttää, mikäli oppilaan koulumatka on yli 5 kilometriä.

Koulukuljetuspäätös on voimassa kerrallaan yhden lukuvuoden ajan.

7. Kuljetusten järjestäminen ja hankinta

Kunnan tehtävänä on järjestää oppilaiden kuljetus ja päättää oppilaan oikeudesta saada kuljetus, kuljetusreitit sekä perusteet, joilla määritellään kuljetusten järjestäminen. Kuljetus järjestetään halvinta kulkuneuvoa käyttäen muodostaen reitit mahdollisimman taloudellisesti. Mikäli kuljetus järjestetään taksilla, kuljetus järjestetään ns. keräilypaikoilta. Koulukuljetus ei tarkoita ovelta ovelle -kuljetusta. Koulukuljetuksissa hyödynnetään eri järjestämistapoja kuten reittiliikennettä, joukkoliikennettä sekä kunnan omaa ostoliikennettä linja-autoilla ja takseilla. Ostoliikenteellä hoidetaan kuljetukset niillä reiteillä, joilla julkista liikennettä ei ole.

Kunnan järjestämä ostoliikenne hankitaan kilpailuttamalla. Sivistystoimen hallintopäällikkö ja hallintopalvelusihteeri valmistelevat seuraavan lukuvuoden koulukuljetusreitit keväällä sen jälkeen, kun on saatu tiedot tulevan lukuvuoden kuljetettavista oppilaista ja työajoista. Kuljetushankinnoista päättää sivistyslautakunta. Sivistyslautakunta on antanut sivistystoimen hallinnolle oikeuden tehdä kuljetusreitteihin ja aikatauluihin tarvittavia muutoksia.

7.1. Yhteystiedot

Sarita Sandelin
Sivistystoimen hallintopäällikkö
sarita.sandelin@sakyla.fi
puh. 044 783 1070

Sini Rekola (alakoulut)
Hallintopalvelusihteeri
sini.rekola@sakyla.fi
puh. 044 732 8101

Mari Tättäläinen (yläkoulu)
Hallintopalvelusihteeri
mari.tattalainen@sakyla.fi
puh. 044 732 8129

em. lisäksi varhaiskasvatuspäällikkö, päiväkotien johtajat sekä koulujen rehtorit.

7.2. Koulukuljetusten hakemisen ja tiedottamisen aikataulut

Uuden lukuvuoden harkinnanvaraista koulukuljetusta (myös talvikuljetusta) tulee hakea sähköisesti **maaliskuun** loppuun mennessä. Valitse oppilaan Wilmassa kohta Hakemukset ja päätökset – Tee uusi hakemus – Hakemus koulukuljetukseen.

Reittikohtaisista koulukuljetusaikatauluista tiedotetaan Wilma-viesteillä ennen lukuvuoden alkua.

8. Koulukuljetuksen pelisäännöt

8.1. Koulun rooli

Koulussa keskustellaan siitä, miten koulukuljetusten aikana käyttäydytään, miksi tällaisia sääntöjä on olemassa ja mitä häiriökäyttäytymisestä koulukuljetuksissa voi seurata. Oppilaita muistutetaan siitä, että kuljettajan ohjeita on noudatettava turvallisuuden takia.

8.2. Oppilaan rooli

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukuljetuksen käyttäjänä. Kuljettajalle on annettava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

Oppilaan muistilista:

- oppilaat ovat aikataulun mukaan odottamassa sovitussa turvallisessa paikassa
- autoa odotetaan tien reunassa tai pysäkillä
- autoon ei mennä eikä poistuta liikenteen puolelta
- autoon ei mennä rynnäten vaan rauhallisesti siirrytään omalle paikalle
- autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana
- linja-autossa ja taksissa on pidettävä turvavyöt kiinni
- reppuja ei jätetä turvavyötä käytettäessä selkään, vaan ne pidetään jaloissa, sylissä tai tavaratilassa
- oppilaat eivät riehu ja melua täydessäkään bussissa tai taksissa
- autosta poistutaan rauhallisesti eikä unohdeta reppuja tai vaatteita autoon
- missään tapauksessa oppilas ei saa poistuessaan autosta lähteä ylittämään tietä kouluauton edestä tai takaa, vaan odottaa, että kouluauto on lähtenyt
- pimeään aikaan oppilas käyttää heijastinta
- oppilas ilmoittaa, jos hän voi pahoin esim. kuumuuden, ahtauden, heikon ilmaston tai muuten matkan rasittavuuden takia.

Kouluauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

8.3. Huoltajan rooli

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Kotona tulee keskustella siitä, miten koulukuljetuksen

aikana käyttäydytään, miksi tällaisia sääntöjä on olemassa ja mitä häiriökäyttäytymisestä koulukuljetuksessa voi seurata. Pimeään aikaan huoltajan on varmistettava, että oppilaalla on heijastin, heijastinliivi tai taskulamppu. On huoltajan velvollisuus, että oppilas on ajoissa odottamassa koulukuljetusta sovituksessa paikassa. Huoltajan tulee ottaa yhteyttä opettajaan tai rehtoriin, mikäli kuljetuksessa ilmenee kiusaamista tai muita ongelmia tai epäkohtia.

Oppilaille on kerrottava myös kotona, että kuljettajan ohjeita on ehdottomasti noudatettava. Jos oppilaan koulumatkaan tulee muutoksia, ilmoittaa huoltaja muutokset suoraan sivistystoimen hallintoon. Taksikuljetuksessa olevan oppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan liikennöitsijälle, jos lapsi sairauden tai muun syyn vuoksi ei poikkeuksellisesti käytä kuljetusta.

8.4. Kuljettajan rooli

Kuljettaja on kasvattaja turvalliseen liikennekäyttäytymiseen. Kuljettajalta odotetaan sitä, että hän toimii esimerkillisenä aikuisena ja on siten hyvä malli ja samaistumiskohde lapsille. Kuljettajalta edellytetään yhteistyökykyä sekä ystävällistä ja asiallista käytöstä lasten ja aikuisten kanssa.

Kuljettajan muistilista:

- oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään turvallisessa paikassa
- kuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla. Tarvittaessa asiasta ilmoitetaan oppilaan opettajalle tai koulun rehtorille sekä huoltajille.
- kaikki kuljettajat sitoutuvat noudattamaan samoja menettelytapoja ja edellyttävät samalla tavalla häiriötöntä käyttäytymistä
- turvavyöt ovat helposti saatavilla ja tarvittaessa opastetaan niiden käytössä
- kuljettaja valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni
- myös kuljettaja sitoutuu turvavyön käyttöön kuten laki velvoittaa
- jos autossa on turvatyyny (airbag) matkustajan paikalla, isoin oppilas sijoitetaan sille paikalle ja istuin vedetään mahdollisimman kauas
- kuljettaja noudattaa nopeusrajoituksia ja muita liikennesääntöjä
- kuljettaja ei saa tupakoida auton sisätiloissa tai auton ulkopuolella oppilaiden läsnä ollessa

8.5. Poliisin rooli

Poliisi valvoo ja turvaa koululaisten matkaa, liikkuvat koululaiset sitten jalan, pyörällä tai jollakin moottoriajoneuvolla.

Koulukuljetuksia valvottaessa poliisi ensisijaisesti kiinnittää huomiota kyytien turvallisuusasioihin kuten mm.

- ajoneuvon ja kuljettajan kunto
- turvallinen ajo- ja tilannenopeus ja ajotapa
- kuormitus ja turvalaitteiden käyttö
- koulukuljetusten merkitseminen
- ajoreitit ja pysäkit